

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев 3956/2021
15.12.2022. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Марине Милановић, председника већа, Јелице Бојанић Керкез, Јелене Ивановић, Катарине Манојловић Андрић и Гордане Цакула, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Владимир Петровић, адвокат из ..., против туженог ЈВП "Воде Војводине" Нови Сад, чији је пуномоћник Дејана Спасојевић Иванчић, адвокат из ..., ради накнаде штете, одлучујући о ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Вишег суда у Сремској Митровици Гж 164/2021 од 17.03.2021. године, у седници већа одржаној 15.12.2022. године, донео је

ПРЕСУДУ

ДОЗВОЉАВА СЕ одлучивање о посебној ревизији тужиоца, изјављеној против пресуде Вишег суда у Сремској Митровици Гж 164/2021 од 17.03.2021. године.

ПРЕИНАЧУЈЕ СЕ пресуда Вишег суда у Сремској Митровици Гж 164/2021 од 17.03.2021. године, тако што се жалба туженог одбија као неоснована и **ПОТВРЂУЈЕ** пресуда Основног суда у Сремској Митровици П 139/20 од 27.10.2020. године.

ОДБИЈА СЕ захтев туженог за накнаду трошкова одговора на ревизију.

Образложење

Пресудом Основног суда у Сремској Митровици П 139/20 од 27.10.2020. године, ставом првим изреке делимично је усвојен тужбени захтев, па је обавезан тужени да исплати тужиоцу износ од 47.311,64 динара са затезном каматом на тај износ почев од 20.03.2018. године до исплате, на име накнаде штете и износ од 94.496,00 динара, са законском затезном каматом од извршности пресуде до исплате, на име трошкова парничног поступка. Ставом другим изреке одбијен је захтев тужиоца за износ од досуђеног до траженог износа од 49.345,92 динара, за износ од 2.034,28 динара, са припадајућом законском затезном каматом. Ставом трећим изреке, одбијен је тужбени захтев за исплату затезне камате на износ од 47.311,60 динара, за период од 22.08.2016. године до 20.03.2018. године. Ставом четвртим изреке, одбијен је захтев тужиоца за исплату затезне камате на трошкове поступка за период од пресуђења до наступања извршности пресуде. Ставом петим изреке, одбијен је захтев туженог за накнаду трошкова поступка.

Пресудом Вишег суда у Сремској Митровици Гж 164/2021 од 17.03.2021. године, усвојена је жалба туженог и потврђена пресуда Основног суда у Сремској Митровици П

139/20 од 27.10.2020. године, тако што је тужбени захтев одбијен као неоснован. Ставом другим изреке обавезан је тужилац да туженом накнади трошкове парничног поступка у износу од 40.000,00 динара, док је од досуђеног износа овом пресудом до траженог износа трошкова парничног поступка, захтев туженог одбијен.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену тужилац је изјавио ревизију због битне повреде одредаба парничног поступка, погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања и погрешне примене материјалног права, указујући на разлоге за примену члана 404. ЗПП.

Тужилац је поднео одговор на ревизију.

Врховни касациони суд је одлучујући о дозвољености ревизије у смислу члана 404. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“ бр. 72/11 ... 18/20), оценио да су испуњени услови за одлучивање о посебној ревизији тужиоца, ради уједначавања судске праксе у тумачењу члана 174. Закона о облигационим односима, о постојању објективне одговорности носиоца права коришћења на земљишту у јавној својини за штету насталу падом старог дрвета, као правно неодвојивог дела земљишта. Због тога је применом члана 404. став 2. ЗПП, одлучено као у првом ставу изреке.

Испитујући побијану пресуду, у смислу члана 408. ЗПП, Врховни касациони суд је нашао да је ревизија тужиоца основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, у ноћи између 21. и 22.08.2016. године у условима кише и олујног ветра, на делу водног земљишта – к.п. бр ... и ... к.о. ..., дошло је до пада стабла високе тополе која је директним ударцем оштетила чамац регистрован на име тужиоца. Висина штете је утврђена из налаза вештака од 20.03.2018. године, у висини противвредности надграђа чамца која износи 47.311,64 динара.

Водно земљиште на коме је штета настала налази се у приобаљу Саве, на катастарским парцелама бр. ... и ..., које су у лист непокретности бр. ... к.о. ..., уписане као јавно грађевинско земљиште, својина Републике Србије, по култури земљиште под зградом и другим објектима, на коме право коришћења има тужени ЈВП „Воде Војводине“. Тужени је водно земљиште дао на коришћење привредном друштву „ББ“ ДОО ..., ради изградње и постављања монтажног кампа са пратећим садржајима и постављања плутајућих објеката за купање и привез чамаца, па је то привредно друштво у оквиру своје делатности давало на коришћење места за постављање камп кућица за одмор и привеза за сплавове и чамце. Тужилац је са привредним друштвом „ББ“ ДОО ..., као даваоцем услуга дана 27.07.2012. године, закључио споразумом о коришћењу уз накнаду места за привез чамца, на одређено време (до 27.07.2013. године). По том споразуму тужилац је прихватио и преузео своје место за привез које је плаћао до 27.07.2015. године, након чега је његов чамац и даље остао привезан металним ланцем на приобаљу. Привредно друштво „ББ“ ДОО ... брисано је из регистра привредних субјеката дана 28.09.2019. године.

Код тако утврђеног чињеничног стања, првостепени суд је усвојио тужбени захтев, налазећи да тужени одговара за штету као власник опасне ствари, на основу члана 174. Закона о облигационим односима. Наиме, тужилац је корисник парцеле на којој је настала штета на возилу тужиоца, па и стабла дрвета које се правно не може одвојити од

земљишта. Дрво везано за земљу, само по себи, није опасна ствар, али околност да је у конкретном случају до пада гране на возило тужиоца дошло услед узрока који потиче од самог дрвета као последица неадекватног одржавања што је обавеза туженог као корисника земљишта, штетном догађају дају карактер догађаја који потиче од опасне ствари, за који тужени одговара по правилима о објективној одговорности. Такође, тужени није поступио сагласно својој обавези из члана 228. ст. 1. ЗПП, јер по правилима о терету доказивања није пружио доказе да постоји основ за искључење његове одговорности, нити да је тужилац својим радњама и понашањем допринео штетном догађају односно из којих разлога се није понашао као добар домаћин у односу на чамац чији је власник.

Другостепени суд је преиначио првостепену пресуду и одбио тужбени захтев због недостатка активне легитимације, с обзиром да тужилац није имао правни основ да држи чамац у приобаљу, код чињенице да након 2012. године није закључио нови уговор о закупу са привредним друштвом „ББ“ ДОО ..., да је услугу закупа престао да плаћа у периоду од 27.07.2015. године, те да није имао другу дозволу за постављање свог пловног објекта.

По оцени Врховног касационог суда, другостепени суд је погрешно применио материјално право.

Према члану 174. став 1. Закона о облигационим односима, за штету од опасне ствари одговара њен ималац, а за штету од опасне делатности одговара лице које се њом бави. Закон о облигационим односима не даје дефиницију опасне ствари, али се конкретно одређење тог појма може пронаћи у судској пракси, тако да је опасна ствар она која по својој намени, особинама, положају, месту и начину употребе и на други начин чини повећану опасност штете за околину, због чега се мора надгледати и употребљавати са повећаном пажњом. Ималац покретне или непокретне ствари чији положај, употреба, особине или само постојање представљају повећану опасност од штете за околину, одговара за штету која потиче од тих ствари.

Ималац ствари се ослобађа одговорности ако докаже да штета потиче од неког узрока који се налазио ван ствари, а чије се дејство није могло предвидети, ни избећи или отклонити (члан 177. став 1. ЗОО). Ималац ствари ослобађа се одговорности и ако докаже да је настала искључиво радњом оштећеног или трећег лица, коју он није могао предвидети и чије последице није могао отклонити (члан 177. став 2. ЗОО), а ималац се ослобађа одговорности делимично, ако је оштећеник делимично допринео настанку штете (члан 177. став 3. ЗОО).

У конкретном случају, штета је настала услед пада старог стабла дрвета на пловно возило тужиоца. Штетни догађај је настао на делу земљишта које се налази у приобаљу и намењено је за постављање сплавова за одмор и привез чамаца. Имајући у виду положај и намену земљишта, те да дрво дели правну судбину земљишта, и по оцени ревизијског суда дрво представља опасну ствар која је морала да се надгледа са повећаном пажњом, јер по својим карактеристикама и положају поседује велики штетни потенцијал. Сходно наведеном, тужени који има право коришћења на земљишту одговара као ималац опасне ствари, на основу члана 174. ЗОО, и у обавези је да тужиоцу накнади материјалну штету у висини доспелој и утврђеној вештачењем 20.08.2018. године, сагласно члану 189. став 1. ЗОО. Осим тога, тужени није доказао да је непосредни узрок штете била елементарна непогода или било који други узрок који се налазио ван ствари, чије се дејство није се могло предвидети ни избећи или отклонити, нити да је штета настала искључиво радњом тужиоца или трећег лица, због чега је првостепени суд правилно оценио да објективна

одговорност туженог, у смислу члана 177. став 1. и 2.ЗОО, није искључена. Осим тврдње да је тужилац држао чамац без дозволе и да се у односу на предмет штете није односио са потребном пажњом, тужени није пружио ниједан доказ да је тужилац потпуно или делимично допринео настанку штете, у смислу члана 177. став 3. ЗОО, због чега је приговор подељене одговорности, правилно оцењен неоснованим од стране првостепеног суда. Супротно ставу другостепеног суда, тужилац је активно легитимисан за вођење овог спора јер је до штетног догађаја користио место за привез по споразуму са привредним друштвом „ББ“ ДОО од 27.07.2012. године након чега је наставио да га користи, при чему се до 2019. године када је брисано из регистра привредних субјеката, то привредно друштво као закуподавац, нити тужени као корисник нису противили употреби (тужени није приложио доказе о томе). Сходно наведеном, тужилац је задржао правни положај закупца и статус оштећеног лица, као и право да тражи накнаду штете од туженог. Због тога је другостепена пресуда преиначена, тако што је одбијена жалба туженог и потврђена првостепена пресуда.

На основу члана 416. ЗПП, одлучено је као у изреци.

Одлука о трошковима поступка донета је на основу члана 165. ст.1. и 2. ЗПП у вези члана 153. и 154. ЗПП, с обзиром да тужилац који је успео у поступку трошкове ревизијског поступка није тражио, док туженом трошкови одговора на ревизију нису досуђени јер нису били потребни.

**Председник већа - судија
Марина Милановић, с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић